ANUNȚURI

• Ca o pregătire a evenimentului ce nădăjduim că va avea loc la Bisericuță la jumătatea lunii septembrie, pr. Lucian și o parte din frați au participat la Sf. Liturghie din 21 august, când **s-a târnosit biserica din Crocna**, unde slujește pr. Florin-David Bej. La acest important eveniment a fost prezent IPS Timotei, care l-a hirotesit iconom stavrofor pe harnicul părinte de la Crocna *(foto)*.

• De asemenea, în ultima duminică a lunii august, unul din preoții apropiați obștii noastre, **pr. Petru de la Chișlaca**, a fost numit iconom în cadrul slujbei de binecuvântare a lucrărilor realizate în ultimii ani la biserică, de către IPS Timotei.

ȘTIRI

• Vineri, 26 August 2022, **părintele profesor Constantin Necula**, cadru didactic la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Sfântul Andrei Șaguna" din Sibiu și cunoscut al publicului din țară și străinătate, a susținut conferința cu titlul „Fericit omul. Bucuria credinței mărturisite". Conferința a fost precedată de un moment național-folcloric, oferit de Grupul „Sfântul Ioan Damaschin", dirijat de pr. Gabriel Streulea. Sala polivalentă din Arad s-a dovedit a fi neîncăpătoare pentru cei peste 2000 de oameni care au venit să se bucure de o seară de suflet. *(sursa: arhiepiscopiaradului.ro)*

• Vineri, 19 august 2022, IPS Timotei i-a conferit **maestrului Gheorghe Zamfir cea mai înaltă distincție eparhială**, Crucea Sfântul Ierarh Sava Brancovici, în semn de aleasă prețuire pentru contribuția deosebită adusă la promovarea folclorului românesc peste hotare. Ceremonia a avut loc în Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime" din Arad, vizitată pentru prima dată de către maestrul Gheorghe Zamfir. *(sursa: arhiepiscopiaradului.ro)*

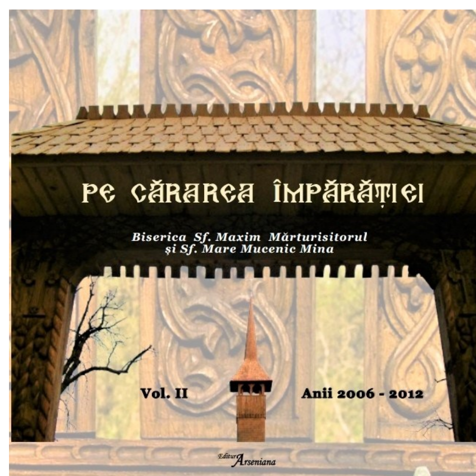
• Mitropolitul Ardealului a inaugurat la Deva, la sfârșitul lunii august, **Grădinița „Episcop Gurie Georgiu"**, un proiect de suflet al vrednicului de pomenire Episcop Gurie, demarat în urmă cu trei ani de zile și încredințat, încă de atunci, actualului Episcop al Devei și Hunedoarei, Preasfințitul Părinte Nestor. *(sursa: basilica.ro)*

EDITURA ARSENIANA ne recomandă

Pe Cărarea Împărăției

Biserica Sf. Maxim Mărturisitorul și Sf. Mare Mucenic Mina
Vol. II Anii 2006 - 2012

Dacă primul volum dedicat bisericuței din curtea Facultății de Teologie „Ilarion V. Felea" din Arad se referea la începutul zidirii acesteia și la momentul binecuvântării lucrărilor săvârșite, prezentul volum se dorește o prezentare în imagini a unei lucrări mari care a urmat înălțării zidurilor materiale ale unui locaș sfânt, și anume zidirea cetății duhovnicești din sufletele și inimile celor care, însetați de Dumnezeu, Îl caută pe Acesta și doresc să-L afle, prin călăuzire duhovnicească. (Pr. Lucian)

Așteptăm întrebările, sugestiile și eventualele colaborări pe adresa revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372. Mulțumim tuturor pentru rugăciuni și ajutor financiar.

Numărul 30 (XCVIII) 4 septembrie 2022

MaxiMina

Foaie ortodoxă pentru suflet

Din Egipt am chemat pe Fiul Meu

Dacă Mântuitorul a trăit în primii ani ai vieții în exil, fugind mereu de cei care voiau să-L prindă, nici noi nu putem avea pretenții mai mari. **Să luăm aminte**: domnia lui antihrist va fi de 3 ani și jumătate, adică exact cât a stat Mântuitorul în exil în Egipt.

După Țara Sfântă, **Egiptul este al doilea loc ca sfințenie din lume**. Aici a trăit câțiva ani Pruncul, aici a învățat să mănânce, să umble, să vorbească.

De ce a îngăduit Dumnezeu ca Fiul Său să fie mereu urmărit și fugărit în primii 4-5 ani ai vieții Sale pe pământ? Pentru că astfel **ne-a dat chipul după care trebuie să trăim noi**: răbdare, ascultare, smerenie, ferire de rău, fugă în lumea aceasta. Copilăria Mântuitorului nu a fost frumoasă și romantică, așa cum citim în unele cărți, că făcea păsărele din lut și le dădea viață. **Copilăria Lui a fost fugă și chin**, în căldurile acestea mari, fără casă, doar prin peșteri, cu pericolul iminent de a fi prins și ucis.

Ei au coborât până în sudul Egiptului, nu au rămas la Alexandria, pentru că Irod a trimis iscoade, prinzând un fir că au fugit. Așa că au fugit ani de zile mereu, ca să nu fie prinși. De-abia când îngerul i-a înștiințat că a murit Irod, au îndrăznit să se întoarcă în Țara Sfântă.

Iar smerenia Lui se vede din faptul că prima minune a făcut-o abia în Cana Galileii. Să ai toate în mână, să poți face orice și să aștepți smerit, în ascultare față de părinți, până când poporul a fost pregătit să primească aceste minuni, numai Dumnezeu poate face.

Cuvintele de folos și explicațiile din acest număr sunt cele pe care le-a rostit Părintele Ștefan pe parcursul pelerinajului din Egipt.

Despre viața monahală

Există mai multe feluri de trăiri în pustie:

Prima este cea de **singurătate totală**. De exemplu, Sf. Pavel Tebeul nu a văzut niciun om timp de 70 de ani. Este o singurătate și mai mare, a pustnicilor precum Sf. Marcu de la muntele Francesc (Etiopia), care nu a văzut nici oameni, nici animale și nici plante timp de zeci de ani. 30 de ani a mâncat pământ.

Mai există și un alt fel de pustnicie, cea a monahilor care stau toată săptămâna în chilia lor din pustie, iar **sâmbătă și duminică mergeau la mănăstire**, unde stau la Sf. Liturghie și la agapa de după. Aceasta era regula în mănăstirea Sf. Macarie. Acest tip de viață pustnicească este mai îndulcită.

Apoi este **viața călugărească de sine**, care presupune o viețuire în același lor, dar nu muncă, masă ori rugăciune împreună, decât sâmbătă și duminică. Așadar, monahii nu trăiau depărtați, ci chiliile se vedeau, la fel și ei, pe parcursul zilei. Un chip de acest fel s-a păstrat la noi la Agapia și Văratec. Mănăstirea este în mijloc, iar maicile trăiesc în jur, în chilii la distanță, ca într-un sat.

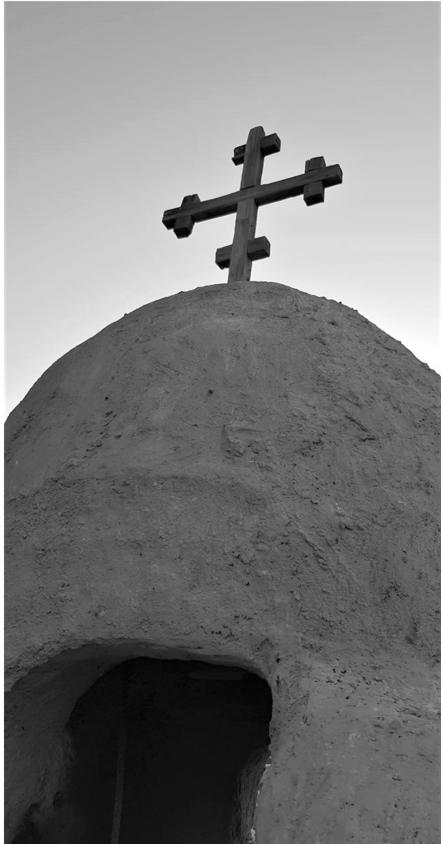
Ultimul tip este **viața călugărească de obște**, cum a fost cea întemeiată în Egipt de Sf. Pahomie cel Mare, iar de Sf. Teodosie cel Mare în Țara Sfântă, în care toți monahii trăiesc, se roagă și muncesc sub același acoperiș. Sf. Părinți învață că aceasta este cea mai ușoară mântuire.

Iar pustnicia în singurătate este o formă de mântuire mult mai rapidă, dar și mai abruptă. Dar este și periculoasă. E ca la escaladarea unui munte. Fie mergi pe drumul pe care merg toți și ajungi încet în vârf, fie mergi pe sfori, pieptiș, și ajungi mai repede, dar sunt pericole mai mari de a cădea.

Când rămâi singur (de aici și numele de monah, care înseamnă singur), trebuie să te apropii de Dumnezeu mai mult. Aceasta este una din regulile vieții monahale.

Viața călugărească a fost de la început în Biserică, fiind întrupată de Sf. Ioan Botezătorul. După ce au venit persecuțiile, o parte dintre creștini s-au retras din lume, unii cu familiile, iar alții singuri, și trăiau la marginea comunităților. Iar mai târziu s-au separat și mai mult. Viețuirea monahală propriu-zisă, cu rânduielile de viețuire pe care le știm, o găsim doar începând cu Sf. Antonie cel Mare și cei de după el.

După ce s-au încheiat persecuțiile și a început să înflorească viața monahală, în Egipt, pe timpul Sf. Chiril al Alexandriei (deci în veacurile IV-V), trăiau aproximativ 50.000 de călugări. La cât de puțini oameni erau atunci în toată lumea, se spune că în pustie erau mai mulți trăitori decât

în unele localități ale țării.

Aici, în Egipt, am aflat ceva ce nu știam despre **începuturile istoriei monahismului**: că **structura** lui **s-a așezat pe călătoria și exilul Mântuitorului în Egipt**. Iar locul unde au stat cel mai mult în Egipt (6 luni) a fost cel în care s-a întemeiat prima obște. În cărți am citit că în aceste ținuturi au fost primele mănăstiri, dar nu s-a spus despre această legătură. Pentru că o mănăstire nu se poate face oriunde. Ori faci o jertfă înainte, ori faci o jertfă după, ca să poată dăinui mănăstirea în acel loc. Iar în Egipt, monahismul s-a întemeiat pe jertfa exilului, fugii și ostenelii Mântuitorului-Prunc, a Maicii Sale și a Dreptului Iosif. De aceea duhul pe care îl simțim la mănăstirile de început din Egipt, e cel de Ierusalim, de Betleem, de Nazaret.

Iar egiptenii au păstrat în inima lor locurile în care a poposit Mântuitorul. Aceasta nu se poate uita niciodată.

Tâlcuiri la Patericul egiptean

Îndrăzneala este un mare păcat. Trebuie să deosebim între îndrăzneala credinței, care este bună, și cea care se vede în vorbire, în replici, în fapte, care nu este sănătoasă. Ea poate privi și relația cu Dumnezeu, și cu aproapele. Iar părinții spun că aceasta este o rușine.

Frica de Dumnezeu înseamnă teama de a nu-L întrista, de a nu-L mânia, de a nu-L obliga să introducă legea care bate fărădelegea.

Începuturile artei

Portretul

În Egipt am aflat începuturile artei laice, dar și creștine.

Acum multe mii de ani, la Fayoum pe sarcofagele care adăposteau mumiile faraonilor au fost pictate primele portrete, reprezentând chipu-

rile acestora. Maniera realistă de reprezentare a acestora a atras atenția romanilor cuceritori, iar de la ei s-a răspândit în toată antichitatea, iar mai apoi în renaștere. Facultățile de arte frumoase învață arta portretului având ca model picturile din Fayoum.

Icoana

Pictura din mormintele faraonilor de la Luxoe este precursoarea iconografiei creștine. Chipurile sunt stilizate, iar nu realiste, ca cele de la Fayoum, culorile sunt pastelate. Ochii, urechile sunt bine conturate, având rostul de a sublinia unele însușiri. Lipsa harului este dată de faptul că picturile egiptene erau realizate întotdeauna din profil. În Ortodoxie, sfinții privesc totdeauna în față.

Pe de altă parte, ochii mari sunt întâlniți atât în arta precreștină, cât și în icoanele copte de mai târziu. Ei sunt caracteristici populației egiptene băștinașe.

Detaliile stilizate din fundalul icoanelor ortodoxe, precum munții sau stâncile, realizate cu minim de trăsături sunt aceleași cu înălțimile unice în lume din jurul mănăstirii Sf. Ecaterina din Sinai.

Construcțiile

Faraonii Egiptului au zidit construcții uriașe. Iar pe urma lor au venit adevărații faraoni, adevărații uriași ai Duhului: Sf. Antonie cel Mare, Pavel Tebeul și ceilalți, care s-au așezat nu departe de templele antice, dar care au ridicat adevăratele piramide, cele duhovnicești, care ating cu vârful lor cerul. Con-

strucțiile antice sunt doar o umbră a ceea ce mai târziu vor reuși să lucreze minunații sfinți ai Egiptului. Cu acești ochi duhovnicești trebuie să vedem zidirile antice și să nu zicem că sunt doar pietre fără rost. Nu întâmplător în Egipt au fost construite cele mai mărețe zidiri ale antichității, ca semne pentru uriașele zidiri duhovnicești ale pustiei creștine. În Egipt s-a adeverit vorba că unde se înmulțește păcatul (slava deșartă), acolo prisosește harul.

mă impresiona, dar acum, când i-am văzut pe egipteni **cât respect au față de preoți**, parcă mă uit și eu cu alți ochi.

Mi s-a părut un dar de la Dumnezeu să ajung eu, Iosana, în Egipt! Nu am visat în veci că voi ajunge! Când am fost la Sihăstria Rarău, era o femeie care mi-a zis: Părintele Ioan este Părintele Ioan (adică nimeni ca el). Așa îmi vine și mie să zic: *pelerinajul cu Părintele Ștefan este pelerinajul cu Părintele Ștefan*!

Giorgiana

Cel mai mult mi-a plăcut **la Sf. Ecaterina**, pentru că este duhul ortodox, în primul rând. Mă gândeam când am ajuns acolo că **poate e duhul din Sf. Munte și că e o șansă pentru noi, femeile, să-l simțim**. Mi-a plăcut că e ca o cetățuie, mi-a plăcut organizarea mănăstirii, arhitectura ei.

Mi-am luat portul popular, ca să-l port acolo pentru **domnitorii noștri**, pentru **jertfa lor pentru Muntele Sinai** și pentru că au făcut mai apoi Sinaia și de dragul Sinaiului. M-a bufnit de mai multe ori plânsul pe parcurs, gândindu-mă la ei, dar și la Sf. Împărăteasă Elena (*care a ctitorit primul locaș de rugăciune din Sinai* – n.n.). Ce domnitori! Ce oameni! Când îi vezi în imagini, te gândești ca la ceva mitologic. Dar erau vii și impuneau! Îi simțeai că sunt împărați. Aceasta m-a emoționat foarte tare, eu având un drag de țară și am simțit legătura românească, inclusiv prin ce am văzut la muzeu. Mi-ar plăcea și mie să copiez, să scriu cu stilou sau cu peniță din cărțile sfinte, să fac înflorituri și așa să las ceva în urma mea... Noi nu ne dăm seama ce înseamnă să nu ai cărți, să primești o carte într-un timp

în care nu existau sau erau foarte scumpe... **Nouă ni se pare atât de firesc să avem cărți, dar acelea au fost niște daruri extraordinare, la vremea lor.**

Mi-a plăcut și **la Sf. Antonie**. E foarte odihnitoare și smerită mănăstirea. **Simți începuturile monahismului**, rădăcinile noastre, ca și creștini. Iar când am plecat de acolo, am simțit ca un spațiu în inima mea.

M-am întors, mi-am făcut încă o dată cruce și m-a izbit acel spațiu din inimă. Pe urmă i-am spus Părintelui, dar nu știam cum să-i explic, iar el mi-a zis: ***Parcă ți s-a lărgit inima**, așa-i?* Da, asta am simțit! Nu am mai trăit niciodată așa ceva. Aceasta a fost surpriza duhovnicească!

Despre partea culturală, nu pot să zic că m-au impresionat foarte mult piramidele și celelalte. Mai degrabă mi-a plăcut Nilul. Toate drumurile noastre pe lângă Nil ne-au adus mai aproape de Sf. Părinți. Eram pe același făgaș. Nilul nu s-a schimbat în istorie, ca cele de pe pământul de lângă el. El a adunat cultură, civilizație, faună, Maica Domnului cu Pruncul, Sf. Părinți. **Nilul e un martor al Egiptului de-a lungul timpului.**

Mi-a plăcut și plimbarea cu submarinul, dar și intrarea în apă, în Marea Roșie.

Din alt punct de vedere, cunoscând și alte civilizații de acest fel (India, Tailanda), pe mine nu m-a șocat nici mizeria, nici nivelul de trai (de lumea a treia), pe care nu-l găsești în Europa. De asemenea, felul de a se îmbrăca, bazarele, produsele. Însă în Egipt e deosebit faptul că întâlnești o combinație de creștinism și mahomedanism. **Te simțeai odihnit din pricina veșmintelor (oriunde ne-am dus și orice am făcut), căci și ei au haine lungi**. Inclusiv ca artistă m-am simțit bine, căci am regăsit și aici hainele lungi și colorate.

M-a impresionat și faptul că musulmanii și creștinii se înțelegeau bine. Te simțeai în largul tău să fii creștin printre ei.

Zenovia

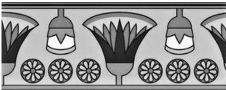
M-am simțit ca acasă la Sf. Mina. A fost o surpriză neașteptată, ne-a întâmpinat cu multă dragoste. Faptul că părintele copt ne-a primit cu multă bucurie și a scos moaștele pentru noi (ceea ce nu se întâmplă decât foarte rar acolo). Am pornit cu niște așteptări, pentru că e sfântul meu ocrotitor și mă așteptam să fie bine-primitor. Dar a fost mult peste așteptări! Și acum simt mireasma lui! Al doilea loc deosebit a fost la Sf. Ecaterina.

Laic vorbind, m-a impresionat templul cel mare din Karnak. A fost foarte impunător și cu multă putere. Chiar dacă piramidele sunt foarte renumite, acesta m-a impresionat mai mult.

Pe de altă parte, i-am descoperit pe egipteni primitori, cu multă dragoste, bucuroși, calzi. Cel puțin cu turiștii. Dar am observat și discrepanța de statut social, adică nu este o clasă de mijloc, ci doar foarte bogați și foarte săraci. Iar oamenii sunt foarte muncitori.

Nouredin (ghidul)

O să-mi fie greu după voi. I-am zis Părintelui: ***îmi pare rău că v-am cunoscut, că mi-e greu să mă despart de oameni dragi***. În 17 ani de meserie ca ghid, am întâlnit români de peste tot, dar așa, într-o singură bucată (adică uniți) (bune și rele), nu prea! Sunteți frumoși și cu suflet, dar înceți, ca ardelenii! (*a avut multă răbdare cu noi, cu întârzierile și lentoarea noastră* – n.n.)

Întâlniri binecuvântate

Sf. Efrem Sirul îl cunoaște pe SF. VASILE CEL MARE

Pe Sf. Efrem Sirul Duhul l-a chemat în Egipt. El știa că aici sunt părinți mari. Dar la fel l-a chemat și în Capadocia, unde Duhul îi descoperise că este un ierarh deosebit, pe care dorea mult să-l cunoască. Era vorba de Sf. Vasile cel Mare. Din părțile Siriei, unde trăia, vedea stâlpul de foc al rugăciunii Sf. Vasile, ridicându-se cu putere la cer.

După ce a făcut călătoria lungă în Egipt și l-a cunoscut pe Sf. Paisie cel Mare, după ce și-a lăsat toiagul lângă chilia sa și acesta a înverzit în timp ce vorbeau cei doi părinți (ca mărturie că și Sf. Efrem era un uriaș al Duhului), a pornit spre Capadocia, unde trăia Sf. Vasile cel Mare.

Când a ajuns acolo, era zi de duminică. Sf. Vasile cel Mare era la reședința mitropolitană. Și înainte de Sf. Liturghie, își lua toate veșmintele și venea pe jos până la biserică, însoțit de diaconi, în cântări. Iar veșmintele sale erau minunate, strălucitoare, căci așa erau cele ale ierarhilor.

Atunci Sf. Efrem, care stătea într-un colț al bisericii, smerit, s-a gândit:

- Oare m-am înșelat eu? Am venit să aflu un stâlp de foc al rugăciunii și văd atâta slavă de la oameni!

Dar a rămas la slujbă. În timpul Liturghiei, Sf. Vasile a fost vestit de un înger că este un părinte în biserică, mare trăitor din Siria. Atunci a trimis un citeț să-l cheme pe Sf. Efrem.

Acesta s-a dus, însă niciunul din ei nu știa limba celuilalt. Dar când au ajuns față în față, s-au îmbrățișat amândoi și au început să vorbească fiecare, dar celălalt auzea ca și cum ar fi grăit în limba sa. Și așa și-a dat seama Sf. Efrem de măreția Sfântului Vasile cel Mare, care, deși era înconjurat de slavă, trăia la mari înălțimi duhovnicești.

Tâlcuiri la Patericul egiptean

Dacă vrei să ai pace oriunde vei merge, trebuie să te nesocotești pe tine. Aceasta este o lucrare extraordinară. Nu e de ajuns să zici în mintea ta: eu sunt de nimic, iar atunci când vine un gând, îl asculți. Dacă zici că ești de nimic, că mintea ta nu e sănătoasă duhovnicește, de ce asculți de acel gând, de ce-l crezi? Dacă mintea îți spune că celălalt îți vrea răul, de ce o crezi, dacă zici că nu e sănătoasă duhovnicește?

Împrăștierea te face să nu mai simți nimic. Trebuie să avem sensibilitatea duhovnicească să putem percepe și înțelege pe cei din jurul nostru.

O bună parte dintre noi am aflat în timp real ce s-a întâmplat în pelerinajul din Egipt, prin intermediul a ceea ce am putea numi „MaxiMina de vacanță", adică prin pozele și comentariile postate pe whatsapp. Însă aceasta a fost relatarea reporterului. Așa că ne-am gândit să dăm prilejul și fraților care au fost acolo să ne spună câteva impresii. Ele au fost luate în ultima zi, deci la cald, atât la propriu, cât și la figurat...

Gânduri DE PELERIN

Ioana

Pe mine m-a impresionat profund ghidul nostru, domnul Nour. Am observat în el calitățile unui medic. După părerea mea așa ar trebui să se comporte un medic... indiferent de circumstanțe, de oboseală, să facă față cu **toată răbdarea și bunăvoința** de care este capabil. Indiferent ce am fi spus fiecare dintre noi, pelerinii, dânsul dădea dovadă de fiecare dată de o lipsă totală de superficialitate, fiind mereu atent la nevoile noastre. Cred că am învățat multe din comportamentul dânsului, iar pe viitor îmi doresc să îi urmez exemplul. De cele mai multe ori îmi schimb atitudinea în funcție de nevoile pe care le am. Foamea sau oboseala îmi justifică mie, câteodată, nervozitatea și lipsa de chef. La ghidul nostru, chiar dacă se observa oboseala fizică, limbajul și atitudinea nu se schimbau deloc. Am învățat de la domnul Nour disponibilitatea...

Ca și loc, mi-a rămas în minte Mănăstirea Sfântului Antonie cel Mare. Am simțit **o pace interioară deosebită** și totodată sentimentul unui loc familiar, deși nu mai fusesem niciodată aici... Mănăstirea a fost ca un loc în care m-am reîntors și **am putut să mă rog într-o deplină liniște**. A fost înălțător când am cântat cu toții „Apărătoare Doamnă", iar bisericuța s-a umplut de glasurile noastre. M-am gândit mereu la cuvintele *„Mare ești, Doamne, și minunate sunt lucrurile Tale și niciun cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale!"*. Când am ieșit, am fost surprinsă să aud de la mulți dintre ai noștri că și ei au simțit aceeași pace...

Da, pot spune că după ieșirea aceasta în Egipt, îmi apreciez mai mult țara. În primele zile ale pelerinajului, mă gândeam mereu că nu aș putea locui niciodată în Egipt. Mi-a dat impresia unei dezordini generale, chiar și în metropole precum Cairo sau Alexandria... dacă vedeai un loc frumos amenajat, o construcție mai nouă, automat în jurul ei se înălțau case distruse, care păreau ca vandalizate, o mizerie de-a lungul trotuarelor care te înăbușea, o populație neîngrijită în general... Ca și oameni, mi-au lăsat o impresie foarte bună egiptenii. **Caractere extrem de deschise și oameni inimoși în general**. Deloc crispați și de cele mai multe ori zâmbitori. Copilașii își săreau în brațe și se atașau repede de tine. Nu aveai cum să nu îi îndrăgești și tu... Mi-au plăcut mult oamenii în Egipt.

Pr. Ionel

Mie mi-a plăcut tot și îmi pare bine că am ajuns în Egipt. Cred că **ar mai fi nevoie să mai venim, ca să înțelegem mai bine**. La Părinții cei mari, la Sf. Antonie și Pavel Tebeul, acolo m-am odihnit. Chiar a fost ce mă gândeam că ar trebui să fie... Și la Sf. Ecaterina. Iar la Sf. Mina a fost o mare bucurie.

Iar istoric vorbind, m-au impresionat hieroglifele și Valea Regilor. Am văzut simțul deosebit al vechilor egipteni, **finețea lor, frumusețea căutării lor**.

Mi se pare un popor bucuros, un popor primitor. Parcă mai buni ca noi, cel puțin la prima vedere. Se bucură de ce au. Noi tot căutăm altceva, suntem nemulțumiți de ce avem, dar ei **se bucură de puținul pe care îl au**, de familiile lor. Mi-a plăcut aceasta. Erau ca și vechile familii românești, în căsuțe sărăcăcioase, dar toți împreună. Se vedea bucuria în ochii lor.

Nu în ultimul rând m-a impresionat dedicația lor pentru dumnezeul lor (*este vorba de musulmani* – n.n.). Să te trezești și înainte de răsăritul soarelui și să mulțumești dumnezeului tău... Au o rânduială și o credință. Chiar și polițiștii...

Daniela

Pentru mine, Egiptul este fascinant. Nu m-am gândit că va fi atât de frumos. Așa cum în Ierusalim aveam senzația că sunt acasă, așa nu-mi vine să plec de aici. Mâine aș lua-o de la capăt și aș vizita **toate mănăstirile din pustie**, care sunt exact așa cum a spus și Părintele, adică **așa cum trebuie să fie o mănăstire**.

M-au impresionat și oamenii care sunt, după părerea mea, mult mai buni decât noi. Simpli, dar buni și cu chipul luminos, mulțumiți cu ceea ce au. M-a impresionat și **dragostea copiilor față de preoții noștri**, dar și a oamenilor în general.

M-au impresionat și preoții copți... Unii dintre ei ne-au petrecut cu privirea până ne-am îndepărtat de mănăstire, ca niște adevărați bunici.

Iustina

Cel mai mult mi-a plăcut la mănăstirea Sfântului Antonie, pentru **tihna și duhul de acolo**. Duhul Sfântului Antonie era impregnat în biserică, în tot.

Chiar dacă toți am simțit ceva aparte la Sfântul Mina, aș vrea să spun că **acest pelerinaj a fost un drum nu numai al nostru către Sfântul Mina, ci și al lui către noi**. La el m-am simțit ca atunci când mergi în vizită la cineva drag și nu mai știe cu ce să te servească de bucurie că ești în casa lui. Așa m-am simțit la Sf. Mina.

Laic vorbind, mi-a plăcut templul din Karnak. Impunător și frumos ca arhitectură.

Am apreciat aici **ospitalitatea și simplitatea oamenilor**. Și am observat că igiena și locuința nu au importanță prea mare pentru egipteni. Dar am trecut peste aceasta, pentru că oamenii sunt foarte drăguți și deschiși, îngăduitori și cu dragoste.

Mai pot spune că gastronomia e diferită. Poate la noi sunt mai puține feluri de mâncăruri, dar gustul e clar pentru fiecare. Adică dacă mănânci friptură, are un gust, cartoful alt gust. Egiptenii folosesc parcă același condiment în toate mâncărurile și au un gust asemănător toate. Însă mi-a plăcut foarte mult prăjitura lor tradițională, kunafa. Ca o baclava umplută cu brânză fină. A fost delicioasă!

Iosana

Cel mai bine m-am simțit la Sf. Ecaterina, la Sf. Antonie și la Sf. Mina. **Sunt foarte bucuroasă că mai există aceste locuri, că cineva se ocupă de ele și le întreține.**

Nu știam de Biserica coptă. Am văzut când am fost la Ierusalim, la Sf. Mormânt, că au o bisericuță separată de noi, dar nu am știut că în Egipt ei au rămas printre atâția musulmani.

Am rămas **deosebit de impresionată de agricultura lor** (*sora Iosana e inginer agronom* – n.n.). Deși sunt terenuri aride, au culturi atât de frumoase și verzi, o diversitatea de culturi (cânepă, in, care la noi nu se mai cultivă...), pe care le irigă. Au o rețea de canale, pe care o avem și noi, dar nu o folosim.

Am observat că poporul egiptean este foarte iubitor. Parcă noi suntem mai reci - îmi pare rău să spun asta. Ei îi iubesc foarte mult pe români, și îndeosebi pe preoți. Eu, în tinerețe, când vedeam un preot, nu